

Aan Gemeente Borger-Odoorn
t.a.v. [REDACTED]

Bezoekadres
Mien Ruysweg 1
9408 KA Assen

Postadres
Postbus 144
9400 AC Assen

T 0592 - 30 63 00
F 0592 - 31 42 48
E info@ggddrenthe.nl
I www.ggddrenthe.nl

Datum: 11/12/2020

Ons kenmerk: G&M/M&G/MdB/JL/ab/OS 133251

Uw kenmerk: -

Behandeld door: [REDACTED]

Onderwerp: Voorontwerp bestemmingsplan 24e Laan, Valthermond

Geachte [REDACTED]

U heeft GGD Drenthe gevraagd om advies in het kader van vooroverleg betreffende het bestemmingsplan 24^e Laan in Valthermond. Wij hebben het bestemmingsplan en de bijbehorende stukken op 13 november 2020 van u ontvangen.

Bestemmingsplan 24^e Laan in Valthermond

Het bestemmingsplan 24^e Laan in Valthermond bevat de bouw van maximaal vier woningen op een, tot nu toe, onbebouwd perceel.

Samenvatting advies

GGD Drenthe adviseert het volgende:

- **Tref geluid reducerende maatregelen, bij voorkeur aan de bron, om het geluidniveau te reduceren tot een gezondheidskundig niveau.** Er is gezondheidskundig gezien een te hoge geluidbelasting bij omwonenden en de nog te bouwen woningen.
- **Zet in op het behouden van aantrekkelijk groen in de omgeving.** Bij de huidige plannen valt er een groenstrook weg.
- **Zorg dat de doorgaande weg een aantrekkelijke en veilige weg blijft voor fietsers en voetgangers.**

Hieronder lichten we het bovenstaande toe.

Gezonde leefomgeving

Een gezonde leefomgeving beschermt tegen negatieve milieufactoren en bevordert de gezondheid. We adviseren daarom, daar waar mogelijk, de kernwaarden voor Gezonde Leefomgeving¹ mee te nemen in de ontwikkeling van de plannen. Deze kernwaarden zijn toegespitst op Woonomgeving, Mobiliteit en Gebouwen. Hieronder noemen we voor dit bestemmingsplan relevante kernwaarden van woonomgeving, mobiliteit en gebouwen. Daarbij geven we per kernwaarde een toelichting.

Woonomgeving

- Voor iedereen zijn er – dichtbij en toegankelijk – aantrekkelijke plekken

Voor de huidige bewoners valt er een groenstrook weg. Hierbij dient goed mee gewogen te worden of er nog voldoende toegankelijk en aantrekkelijke plekken dichtbij blijven voor deze bewoners.

¹ GGD GHOR Nederland, [Kernwaarden gezonde leefomgeving](#), april 2020. Dit document van de kernwaarden is een 'levend document' dat steeds bijgesteld wordt.

- Wonen en druk verkeer zijn gescheiden.
- Functies (wonen, werken, voorzieningen) zijn goed gemengd. Overlast gevende bedrijven staan op afstand.

Er is bij de beoogde locatie, gezondheidkundig gezien, een te hoge geluidbelasting vanwege het omliggende wegverkeer waarbij 56 dB wordt gemeten. Dit is een ongewenste situatie. Omgevingsgeluid kan namelijk leiden tot gezondheidsklachten door ervaren hinder, slaapverstoring, verstoring van de dagelijkse activiteiten en stressreacties. Langdurige geluidhinder kan leiden tot hypertensie en een verhoogd risico op hart- en vaatandoeningen.²

We zien dat er op vrij korte afstand van de te bouwen woningen een bedrijf staat (RST-bouwsystemen) op 20 meter afstand van de dichtstbijzijnde te bouwen woning. We adviseren om geluid van dit dichtbij liggende bedrijf mee te nemen in de cumulatieve geluidbelasting en hier rekening mee te houden bij de te bouwen woningen.

De gezondheidkundige advieswaarde voor de cumulatieve geluidbelasting op de gevel van een gevoelige bestemming is maximaal 50 dB Lden en 40 dB Lnight met een maximale binnenwaarde van 33 dB Lden³.

We adviseren om aanvullende geluid reducerende maatregelen te nemen aan de bron. Denk bijvoorbeeld aan het verlagen van de snelheid op de weg en een andere route voor (vracht) verkeer op het Zuiderdiep. Daarnaast adviseren we om de woningen zo te positioneren dat er een rustige zijde ontstaat. Denk bijvoorbeeld aan het bouwen van de slaapkamers aan de geluidsluwe zijde.

Verder valt, wat betreft woonomgeving, op dat er verhoogde waarden van lood zijn gemeten in de bodem. Lood heeft bij jonge kinderen (ongeveer 0-7 jaar) een nadelig effect op de ontwikkeling van de hersenen. Dit leidt onder andere tot een iets lager IQ.^{4,5} GGD Drenthe adviseert dan ook om blootstelling aan lood zoveel als redelijkerwijs mogelijk te beperken. De gezondheidkundige risicowaarden voor lood zijn afhankelijk van het type gebruik van de bodem. De gezondheidkundige risicowaarde voor lood in de bodem voor categorie 'Wonen met tuin (kleine moestuin)' is 90 mg/kg ds.⁶ We zien in de ruwe data dat er waarden tussen 42 en 98 mg/kg ds zijn gemeten. Een bepaald gedeelte van de grond overschrijdt daarmee de gezondheidkundige advieswaarde voor lood in de bodem voor wonen met tuin.

We adviseren dan ook om de grond in ieder geval niet voor eventuele moestuinen te gebruiken. In plaats daarvan kan groente en/of fruit beter gekweekt worden in aparte bakken met schone grond.

Mobiliteit

- Actief vervoer (lopen en fietsen) is in beleid, ontwerp en gebruik de standaard

De 24^e laan is een vrij smalle weg. Als beide kanten van de weg bebouwd zijn, kunnen er aan beide kanten geparkeerde auto's komen te staan. Hierdoor zal de weg nog smaller worden. We adviseren om de weg zodanig in te richten dat het ook voor fietsers en voetgangers veilig blijft. Dit kan bijvoorbeeld door het toevoegen van een fietsstrook of een trottoir. Een andere mogelijkheid is om van de weg een 30 km strook te maken.

² Slob MJA Slob, Van Ballegooij MC, Breugelmans O, et al. [Omgevingsgeluid en gezondheid](#). GGD-richtlijn medische milieukunde. RIVM: Bilthoven, 2019.

³ Slob MJA Slob, Van Ballegooij MC, Breugelmans O, et al. [Omgevingsgeluid en gezondheid](#). GGD-richtlijn medische milieukunde. RIVM: Bilthoven, 2019.

⁴ [Gezondheidsraadrapport Loodinname via kraanwater](#) en [RIVM-briefrapport 2019-00903 RIVM Rapport 2015-0204](#).

⁵ [Diffuse loodverontreiniging in de bodem. Advies voor een gemeenschappelijk beleidskader](#). Otte P, Bakker MI, Lijzen JPA, Versluijs CW, Zeilmaker MJ

⁶ Hegger C, et al., [Aanvullend advies Lood in bodem en gezondheid](#). GGD GHOR 2016

Gebouwen

- Het binnenklimaat is prettig en gezond

Een belangrijk aspect bij gebouwen is dat er een prettig en gezond binnenklimaat is. We adviseren dan ook om gezondheid mee te nemen in de plannen. Zeker als het om duurzame woningen gaat. Goed kunnen blijven ventileren is belangrijk. Niet alleen om de lucht schoon te houden, maar ook om in hete zomers de warmte uit huis te krijgen.

- Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen

Verder adviseren we om rekening te houden met de woonbehoefte van de bevolking. Welk type woning is gezien de bevolkingsopbouw van Valthermond vooral passend? Stimuleer levensloopbestendige woningen.

- Minimaal één zijde (gevel) van een woning is aangenaam

Voor de beoogde situatie adviseren we om hierbij, zoals hierboven al genoemd, vooral rekening te houden met de te hoge geluidbelasting. Zorg dat de woning een geluidsluwe zijde heeft en positioneer slaapkamers ook aan deze kant. Minimaal één zijde die rustig is, waar geen geur of geluid van bijv. wegverkeer overheerst en met een prettig (zo mogelijk groen en natuurlijk) uitzicht en/of buitenruimte vergroot het wooncomfort.

Communicatie en participatie

Communiceer actief en betrek de huidige bewoners voor, tijdens en na realisatie van het plan. We adviseren om in dit participatieproces rekening te houden met werkvormen die geschikt zijn voor laaggeletterden.

Mocht dit advies nog om toelichting vragen dan maken we graag een afspraak voor een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Adviseur Gezond

Adviseur Milieu en Gezondheid